

שאלות נפוצות לגבי המלצות הנאמן לחלוקת כספים למשקיעים

ביום שישי, ה-27 במרץ 2009, הנאמן הגיש לבית המשפט הצעה לתכנית חלוקה. הצעה זו כוללת את המלצותיו המשפטיות לגבי חלוקת נכסי ווקסטראסט למשקיעים ולנושים בלתי מאובטחים. לאחר הצעדים המפורטים בהצעה, בית המשפט יקבל החלטה לגבי אופן חלוקת הנכסים. אין הכרח שבית המשפט יקבל את המלצותיו של הנאמן.

הנאמן המליץ על חלוקה "פרו רטה" למשקיעים ונושים בלתי מאובטחים. משמעות ההמלצה היא שכל משקיע ונושה לבלתי מאובטח יקבל את חלקו היחסי של השקעתו או הלוואתו, לאחר ניכוי כל החזר או דיווידנד, או הטבה דומה, שאותו משקיע או נושה יקבל לאורך חיי ההשקעה. בנוסף, הנאמן המליץ ששכירי ועמיתי ווקסטראסט יפסלו באופן חלקי או מלא מהחלוקה, על בסיס חלקם בקיום או עידוד ההונאה.

איזה אחוז מהשקעתי אקבל תחת המלצת הנאמן?

התכנית לא מפרטת סכום או אחוז מההשקעה שיוחזר למשקיעים. ברגע זה, ישנם מספר משתנים שישפיעו על הסכום שיעמוד לטובת המשקיעים. משתנים אילו כוללים הסכום שהנאמן יצליח לאסוף בהליכים המשפטיים שהוא החל בדרום אפריקה, יציבות שוק הנדל"ן בארה"ב, והרווח שהנאמן ישיג במכירת נכסי ווקסטראסט. בנוסף, החלוקה לכל משקיע ומשקיע תהיה שונה משום שהסכום תלוי בכמות הדיווידנדים והחלוקות שהמשקיע קיבל לאורך חיי ההשקעה. כמו כן, הסכום תלוי בחלקו של המשקיע בעידוד או קיום ההונאה. בשלב מאוחר יותר, הנאמן ישלח לכל משקיע מכתב המפרט את הכמות שהמשקיע יקבל תמורת כל השקעה והשקעה.

מתי אקבל את הכספים?

ישנם מספר צעדים שיילקחו לפני שמשקיעים יקבלו את הכספים. לוח זמנים זה יספק הסבר בסיסי של התהליך. לעת עתה, ה-13 באפריל הינו התאריך האחרון בו בית המשפט יקבל התנגדויות להמלצות הנאמן. הנאמן יגיב לכל התנגדות שתגיע בזמן ב-20 באפריל, לכל המאוחר. לאחר מכן, בית המשפט י שקול את ההמלצה ואת ההתנגדויות יקבל החלטה לגבי תכנית החלוקה לאחר שיקיים שימוע מלא. הנאמן יפרסם את מועד הדיון, ברגע שהמועד יקבע, באתר הנאמן: www.wextrustreceiver.com.

אם המלצת הנאמן תתקבל, הנאמן ישלח לכל משקיע מכתב לכל משקיע ב-1 במאי 2009 לכל המאוחר. המכתב יפרט את הסכום שהמשקיע השקיע בכל אחת מהשקעות ווקסטראסט, על בסיס חקירה יסודית של רשומות ווקסטראסט, הרשומות שמשקיעים שלחו לנאמן, וראיונות עם משקיעים. המכתב גם יפרט את הסכום שנוכה על בסיס הדיווידנדים ושאר החלוקות שהמשקיע קיבל לאורך חיי ההשקעה, וכן כל ניכוי המבוסס על חלקו של המשקיע בקיום או עידוד ההונאה.

על המשקיעים לקרוא את המכתב באופן יסודי. אם משקיע חולק על המידע שבמכתב, עליו לשלוח את התנגדותו עד ל-12 ביוני 2009 לכל המאוחר. המכתב יפרט כיצד ניתן לחלוק על המידע שבמכתב. הנאמן מתכוון להגיע לפתרון לכל ההתנגדויות עד ל-20 ביולי 2009 לכל המאוחר. אחרי ה-20 ביולי 2009, הנאמן יבקש מבית המשפט לאפשר חלוקה ראשונית למשקיעים. אם בקשתו תתקבל, הנאמן יחל לחלק כספים על בסיס הסכומים הפנויים. לאחר החלוקה הראשונית, תהיינה חלוקות נוספות, לאחר אישור של בית המשפט, מהסכומים הפנויים ומהרווחים ממכירת נכסי ווקסטראסט.

מדוע הנאמן המליץ על חלוקה פרו רטה?

יועציו של הנאמן חקרו באופן יסודי את החוק הנוגע לעניין והגיעו למסקנה שחלוקה פרו רטה היא הצודקת ביותר לכלל המשקיעים. הנאמן גיבש את ההמלצה בשל מספר סיבות. (1) ווקסטראסט עירבבה את כספי המשקיעים באופן שיטתי וגורף, כך שקשה מאד, אם לא בלתי אפשרי, לעקוב אחרי כספי כל השקעה והשקעה, (2) כל קורבנות

ווקסטראסט נמצאים בעמדה דומה ביחסם לנאשמים ולעסקי ווקסטראסט, ו-3) ווקסטראסט לא שמרה על סדרי הדין הנחוצים על מנת לשמור על הזהות העצמאית של מגוון חברות הבת שלה. משום שכל קורבנות ווקסטראסט הם נפגעי אותה ההונאה הנאמן מאמין שלא יהיה צודק לתת לחלק מהמשקיעים את מלוא או מירב השקעתם בזמן שמשקיעים אחרים נותרים בידיים ריקות. במקרים רבים, רק יד הגורל היתה קובעת אם משקיע יקבל את מלוא השקעתו או שלא יקבל החזר כלל וכלל.

אילו אלטרנטיבות שקל הנאמן?

הנאמן שקל מספר אלטרנטיבות, אך הגיע למסקנה שהן אינן צודקות או שהן תהיינה כרוכות בהוצאות גבוהות במיוחד, כך שהחזר למשקיעים יהיה נמוך בהרבה. האלטרנטיבות העיקריות הן: (1) החלת נאמנות מובנית (Constructive Trust), (2) חלוקה על בסיס רמת הסיכון שקיבל המשקיע, (3) חלוקה על בסיס סוג ההשקעה, (4) חלוקה על בסיס תזמון ההשקעה, (5) פשיטת רגל.

"נאמנות מובנית" הינה פתרון משפטי האוסר על נושים לא מאובטחים מלקחת חלק בחלוקה והשומר על כל הכספים לטובת המשקיעים. בנוסף לעובדה שפתרון זה אינו צודק, הנאמן חושש שפתרון זה יפתח את הדלת למספר רב של תביעות בין משקיעים ונושים, מצב שיגרום לעיקובים ויבזז סכום ניכר מהכסף שיעמוד לטובת המשקיעים.

למרות שהמשקיעים השקיעו במגוון השקעות על בסיס רמות סיכון שונות, הנאמן מאמין שגישה זו תהיה סובייקטיבית מדי, ולכן לא צודקת. כל ההשקעות היו בעלות סיכון כל שהוא, ובמקרים רבים, השקעות שהיו כביכול "בטוחות", כמו נדל"ן, ספגו הפסדים גבוהים. חקירה יסודית של רמת הסיכון של כל השקעה תגרום להוצאות גבוהות במיוחד ותצריך קבלת מספר רב של החלטות סובייקטיביות על ידי הנאמן.

הנאמן שקל האם יש להתייחס לבעלי שטרות חוב, כמו משקיעים ב-GDR, באופן שונה ממשקיעים אחרים. למרות שאילו השקעות מסוג אחר, וברמת סיכון שונה, הנאמן חש שאין זה יהיה צודק לאור המצב של ווקסטראסט. חשבונות ה-GDR היו מהחשבונות בהם היתה רמת עירבוב כספים גבוהה במיוחד, והיוו מסוג "קופה פתוחה" לצרכי המזומנים של ווקסטראסט. נתינת עדיפות ל-GDR בחלוקה תצריך עקיבה אחרי העברות הכספים, חקירה שתהיה יקרה וקשה לניהול.

חלוקת כספים לפי התאריך של ההשקעה גם היא תהיה לא צודקת. משקיעים ראשונים יוכלו לטעון כי מגיעה להם עדיפות על אחרים משום שהם הפסידו הזדמנויות להשתמש בכספים שהשקיעו או להרוויח ריבית על הכספים. משקיעים אחרונים יוכלו לטעון כי דווקא להם מגיעה עדיפות משום שכספיהם לא עורבבו ולא בזבזו על ידי הנאשמים. שני הטענות בעלי ערך וכל נסיון להעדיף טעון אחד על השני יגרור החלטה חסרת צדק מצד הנאמן. בנוסף, הדרגה שבה כספי משקיע מסויים עורבבה על ידי הנאשמים היא במידה רבה מקרית בלבד.

בנוגע לפשיטת רגל. למרות שהנאמן משמר את סמכותו לשקול את האפשרות מחדש, הנאמן מאמין שזה יהיה פתרון לא מספק. עלות הניהול של פשיטת רגל תהיה גבוהה ביותר, ותגרע מהכספים הפנויים לחלוקה למשקיעים. פשיטת רגל תיקח זמן רב ולא תיתן לבית המשפט את אותה הגמישות לגבש תכנית חלוקה מתואמת למקרה הנוכחי ממנה נהנה בית המשפט כעת.